

מפרט מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ח', תשס"ז

המבחן כולל ארבעה פרקים, ובהם נבדקים שלושת הנושאים המפורטים להלן:

- 1. הבנת הנקרא** נבדקת באמצעות שלושה טקסטים, משלוש סוגות, ובעקבותיהם שאלות. השאלות הן מסוגים שונים (כגון שאלות מסוג רב-בררה ושאלות "פתוחות"), ובהן נבדקים ממדים שונים של הבנת הטקסט, המפורטים בטבלה בעמוד הזה (ראו פירוט גם בנספח).
- 2. הבעה בכתב** נבדקת באמצעות מטלות כתיבה המפורטות בטבלה בעמוד הזה וכן על-פי חלק מן התשובות בפרקים של הבנת הנקרא. מטלות הכתיבה נבדקות על-פי ממדי הערכה המפורטים בנספח.
- 3. הבנה מטה-לשונית** נבדקת בזיקה לטקסטים הנכללים בפרקים של הבנת הנקרא ובמטלות הכתיבה.

נושא	פירוט	משקל יחסי	הערות
1 הבנת הנקרא	<p><u>סוגי הטקסטים:</u> * טקסט מידעי (כגון ערך אנציקלופדי) טקסט טיעוני טקסט שימושי/מעשי (כגון למטרות הפעלה) *ראו עמ' 45 ועמ' 48 בת"ל, תשס"ג</p>	60%—65%	<ul style="list-style-type: none"> • אורך כל טקסט עד 600 מילים • נושאי הטקסטים הם מתחומי עניין שונים • הטקסטים נבדקים על-פי ממדי ההבנה המפורטים בנספח
2 הבעה בכתב	<p><u>סוגי הכתיבה:</u> סיכום (בורר) טיעון/שכנוע (כגון מכתב תגובה)</p>	25%—30%	<ul style="list-style-type: none"> • מטלות הכתיבה מוערכות על-פי הממדים המפורטים בנספח • מטלת הסיכום מוסבת לאחד מן הטקסטים במבחן • כתיבת הטיעון היא בזיקה לטקסט נתון
3 הבנה מטה-לשונית	<ul style="list-style-type: none"> • מערכת הצורות** • תחביר** • פיסוק** • שם המספר** 	10%—15%	<ul style="list-style-type: none"> • דגש על זיהוי הצורות והמבנים, על הבנת משמעותם ועל השימוש התקין בהם (למטרות הבנת הנקרא, חיפוש במילון וכתוב נכון) • אין דרישה לאזכור הכלל הדקדוקי או להגדרתו

**ראו פירוט בנספח למפרט

מפרט מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ח', תשס"ז

נספח למפרט

<p>1. הבנת הנקרא - פירוט ממדי ההבנה</p> <p>א. הבנת המשמעות הגלויה בטקסט (איתור מידע)</p> <ul style="list-style-type: none"> • איתור מידע מפורש המצוי בפסקה מסוימת או בטקסט כולו • הבנת יחסים מפורשים בין חלקי הטקסט (לדוגמה, באמצעות מילות קישור ואזכורים) <p>ב. הבנת המשמעות הסמויה בטקסט (פרשנות והיסק)</p> <ul style="list-style-type: none"> • הבנת מילים וצירופים • הבנת הרעיון \ המסר המרכזי \ הטענה העיקרית \ עמדת הכותב • יצירת הכללות • הסקת מסקנות • הבנת קשרים לוגיים (לרבות רצפים כרונולוגיים) שאינם מפורשים בטקסט <p>ג. הערכה וביקורת (רפלקציה) על תוכן הטקסט</p> <ul style="list-style-type: none"> • הערכה של מטרות הטקסט • הבחנה בין דעה ובין עובדה • העלאת השערות בזיקה לטקסט • הבעת עמדה מנומקת של הקורא <p>ד. הבנה מטה-טקסטואלית (אופן הכתיבה)</p> <ul style="list-style-type: none"> • זיהוי רכיבי מבנה ותפקידם • הבנת השימוש באמצעים רטוריים (כגון דימויים, מטפורות וחזרות) • זיהוי מאפייני המשלב ותפקידם • זיהוי מאפיינים הקשורים בסוגת הטקסט (כגון הערות, איורים וסמלים) 	
<p>2. הבעה בכתב - פירוט ממדי ההערכה</p> <ul style="list-style-type: none"> • תוכן (50%) <ul style="list-style-type: none"> א. פיתוח התוכן: פירוט, מורכבות, הצגת נקודות ראות שונות, עושר רעיוני וכד' ב. צמידות ורלוונטיות לנושא הכתיבה ולמטרתה ג. מודעות לנמען: הכללת המידע הדרוש לנמען לשם הבנת הטקסט • מבנה (20%) <ul style="list-style-type: none"> א. מבנה רטורי: התאמה לסוג הכתיבה ולדרישות המטלה ב. מבנה לוגי: קשר ורצף הגיוניים בין משפטים, בין רעיונות ובין חלקים שונים של הטקסט (קישוריות ולכידות) ג. היצג: סידור הכתוב וארגונו על-פני העמוד מבחינה גרפית (הפרדה בין מילים, בין פסקות ובין כותרת לטקסט) • לשון (30%) <ul style="list-style-type: none"> א. אוצר מילים: עושר לשוני ודיוק במשמעות ב. תחביר: מבנה משפט תקין; התאם דקדוקי (מין, מספר וכד'); שימוש נכון במילות יחס ג. פיסוק: שימוש הולם בסימני הפיסוק ד. כתיב נכון ה. משלב לשוני: שימוש בלשון ההולמת את הנושא, את הנמענים ואת המטרה, כפי שהם מוגדרים במטלת הכתיבה 	
<p>3. הבנה מטה-לשונית</p> <ul style="list-style-type: none"> • הבנת מבנה המילה למטרות שונות (כגון חיפוש במילון) • הבחנה בין חלקי הדיבור • הבנת המשמעות של צורות הפועל (כגון פעיל וסביל, זמנים וגופים) • הצירוף השמני: הסמיכות, השם ותוארו (מיודע או בלתי מיודע) • הבנת התפקיד של מילות הקישור • הבנת התפקיד של סימני הפיסוק (כגון נקודתיים, סוגריים ומירכאות) • שם המספר: הבחנה בין זכר ונקבה, יחיד ורבים ושימוש תקין בהם 	